

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Identifikační údaje:

Název projektu: Revitalizace prostranství v centru obce Korouhev

Místo stavby: Korouhev, pozemky parc. č. 275 parc. č. 2689/1, parc. č. st 247 v k.ú. Korouhev

Zadavatel: Obec Korouhev

Investor: Obec Korouhev

Stupeň PD: realizační dokumentace

Vypracovala: Ing. Stanislava Bartošová, Lubná 8, 569 63 LUBNÁ U POLIČKY

Předmět a účel revitalizace:

Zájmovou oblastí se stal areál kostela sv. Petra a Pavla, přilehlý hřbitov a navazující okolí se stávající parkovou úpravou, a dále pak malá zelená plocha před vstupem do místní základní školy.

Stav zeleně i zpevněných ploch je již delší dobu nevyhovující, proto obec přistoupila k řešení problému celkovou revitalizací vegetace i staveb (zpevněné povrchy, komunikace, vstupy na hřbitov, schodiště, místní kostnice, instalace chemického WC).

Cílem je vytvoření reprezentativního, důstojného a harmonického celku v centru obce. Za pomoci mobiliáře vznikne též příjemné prostředí s vysokou estetickou hodnotou, které bude sloužit k obnovování duchovních hodnot i k zájmovému vzdělávání obyvatel.

Poděkování za spolupráci:

Děkuji za výborný nápad vybudovat geopark panu Mgr. Lukášovi Vondrovicovi z Korouhve, který vytvořil návrh geoparku i s detailními popisy a nákresy.

Uplatnění inovačních přístupů:

Revitalizace veřejných prostranství v obci doposud probíhala chaoticky bez konzultace s odborníky a bez konzultací s názory veřejnosti. Tento projekt zásadně mění tento přístup: Zadání projektu bylo vytvořeno po diskuzích v zastupitelstvu obce, se širokou veřejností od mateřské školy, přes základní školu, farnost, mladé rodiny, důchodce. Projekt byl poté zadán vysoce odborně zdatné zahradní architektce, která má nejen odborné znalosti, ale i vztah k našemu regionu, neboť bydlí v blízké vesnici Lubné. V průběhu zpracování projektu opětovně probíhali diskuse zastupitelstva obce i s občany. Nebude se tedy již opakovat výsadba neadekvátní zeleně jako např. cizorodé kleče. Jako nové, inovační lze uvést zbudování naučné botanické stezky a geopark se vzorky hornin z Korouhve i okolí, což nemá žádná obec v regionu. Další inovací je hrací prvek "skákácí panák" na chodníku před Základní školou, vytvořený podle návrhů dětí základní školy.

Spolupráce s organizacemi:

Pro vytvoření projektu bylo hojně využito námětů a připomínek občanů z různých místních organizací. Proběhlo mnoho setkání a diskusí na téma Revitalizace prostranství v centru obce Korouhev. Slovo dostali všichni - od dětí, žen až po seniory. Velkou měrou se podílela Základní škola Korouhev, Římskokatolická farnost Korouhev zastupovaná Farní radou, místní senioři, skupina matek s dětmi, Klub žen, Tělovýchovná jednota Sokol, komise pro životní prostředí, mladí geologové a další.

Cílem bylo vytvořit nejen odborně vynikající realizaci, ale především realizaci vyhovující obyvatelům a návštěvníkům obce.

Na návrhu projektu se podílely tyto subjekty:

- 1) Zastupitelstvo obce Korouhev
- 2) Komise životního prostředí obce Korouhev
- 3) Základní škola a Mateřská škola Korouhev
- 4) Římskokatolická farnost Korouhev
- 5) Klub žen Korouhev
- 6) Klub seniorů Korouhev
- 7) Mladé matky Korouhev

- 8) Mgr. Lukáš Vondrovic, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Česká geologická služba
- 9) TJ Sokol Korouhev
- 10) Sdružení Soukal

Zaměření dopadu projektu na mladé lidi a ženy:

Projekt má dopady na tyto skupiny obyvatel:

- 1) Děti předškolního věku - využití skákacího panáku před budovou školy z dlažebních kostek, poznávání rostlin, stromů a minerálů
- 2) Děti školního věku: využití skákacího panáku z dlažebních kostek, výuka rostlin, stromů a geologie včetně možnosti studia popisků botaniky a geologie, seznámení s obcí na informačních tabulích
- 3) Studenti, mladí a mladé rodiny 15 -30 let: Seznámení s botanikou a geologií okolí obce formou samostudia z informačních tabulí a popisků, možnost setkávání a diskusí v odpočinkových zónách
- 3) Ženy učitelky Základní a Mateřské školy - usnadnění výuky botaniky, geologie a informací o obci na reálných objektech
- 4) Ženy matky - Seznámení svých dětí s botanikou, geologií, obcí, možnost setkávání a diskuzí
- 5) Ženy produktivního věku - zlepšení možností údržby hřbitova a hrobů, možnost setkávání v odpočinkových zónách
- 6) Ženy seniorky - podstatně zlepšený komfort pohybu po hřbitovním areálu a okolí, bezbariérová vchod, možnost setkávání a odpočinku, zlepšení údržby hrobů
- 7) Ženy Římskokatolické farnosti - zlepšený přístup do kostela, bezbariérový vchod na hřbitov, možnost setkávání po náboženských obřadech

Zaměření dopadů projektu na obyvatele regionu:

Díky obnově prostranství a hřbitova selepší kvalita místního prostředí, tudíž i kvalita regionu. Do projektu je zapojeno velké množství místních občanů, kteří se na přípravě projektu od jeho počátku podíleli. Realizací revitalizace se zatraktivní centrum obce místním občanům, ale i obyvatelům regionu, kteří obec navštěvují. Svou povahou může také zvýšit příliv turistů do regionu a tím přispět ke zvyšování životní úrovně jeho obyvatel.

Vliv projektu na životní prostředí:

Životní prostředí kladně bude podpořeno výsadbou nové zeleně v mnohem větším množství než nyní. V tomto směru bude též přínosná naučná botanická stezka s geoparkem, kdy je možno se dozvědět mnoho zajímavých informací o životním prostředí i širšího okolí. Bude také instalováno mobilní veřejné WC, které napomůže větší čistotě v obci. Likvidaci jeho obsahu bude zajišťovat odborná firma. S odpady vzniklými při údržbě centra obce bude nakládáno podle platné vyhlášky obce Korouhev č. 2/2001.

Návaznost na projekt:

Tomuto projektu předcházela několikaletá rekonstrukce opravy exteriéru kostela ukončená v roce 2011. V roce 2012 je plánován projekt " Revitalizace středu obce-venkovní osvětlení kostela", kdy bude celý areál kostela a zvonice slavnostně osvětlen. V roce 2012 bude také realizován projekt "Zateplení budovy školy" z Operačního programu životního prostředí, kdy získá škola novou fasádu.

Tyto projekty společně s projektem "Revitalizace prostranství v centru obce Korouhev" vytvoří centrum obce, které se stane chloubou celého okolí a přinese občanům obce i návštěvníkům jak místo pro odpočinek tak pěkný vizuální zážitek.

Lokalizace projektu:

Záměr bude uskutečněn v obci Korouhev na Svitavsku, cca 6km od města Polička (Pardubický kraj). Předmětem revitalizace je centrum obce s kostelem sv. Petra a Pavla, místním hřbitovem, Základní školou a Mateřskou školou Korouhev a dalšími veřejnými objekty.

hlavní cílová skupina:

- děti předškolního a mladšího školního věku
- matky na rodičovské dovolené s dětmi
- senioři
- návštěvníci hřbitova a kostela
- účastníci církevních obřadů

- ostatní obyvatelé obce
- turisté a návštěvníci obce

hlavní myšlenka:

- vytvoření pohodlného a bezpečného přístupu ke kostelu a hřbitovu
- vybudování bezbariérového vstupu na hřbitov
- rozšíření zelených ploch a parkových úprav v obci
- zdůraznění kostela jako dominanty obce
- sv. Petr a Pavel – symbolika dvou, jež se vzájemně doplňují (kombinace červenolistého javoru a bíle kvetoucí střemchy). Spojení se opakuje v různých částech areálu.
- užití symbolických barev – červená – bílá
- vytvoření vizuální dominanty: barvy, jež přitahují pozornost
- barevná harmonizace s objektem kostela – užití teplých barev červené a žluté (olistění navrhované výsadby, kvetení)
- vytvoření barevných akcentů – bílá, modrá (květy rostlin, kůra)
- minimální údržbové nároky nově vzniklé vegetační úpravy
- využití symbolických rostlin odpovídajících stavebnímu slohu kostela (stálezelené rostliny, kapradiny, jarní cibuloviny)
- zvýšení informovanosti obyvatel (instalace nových informačních tabulí)
- rozšíření možnosti zájmového vzdělávání (vybudování geoparku, využití naučné botanické stezky - popisky u rostlin)
- vybudování bezpečného a funkčního přístupu ke škole
- vytvoření klidové zóny pro maminky s dětmi, seniory a návštěvníky centra obce

změny stávajících vegetačních prvků:

- radikální řez vzrostlých stromů kolem velkého schodiště (ponechání kmenů do výšky cca 3m), zapěstování sekundární koruny
- odstranění dřevin špatně udržovaných (nevhodný řez u jalovců) – veškeré jalovce, borovice a listnaté keře na JZ straně kostela
- odstranění bříz s nevyhovující sadovnickou hodnotou (4ks)
- odstranění některých pařezů
- výsadba nových dřevin

- výsadba trvalek a půdopokryvných rostlin
- založení nového trávníku v místech terénních úprav

změny technických prvků:

- odstranění stávajících betonových dlažeb v celém řešeném prostoru
- výstavba nových pochozích povrchů (kamenná kostka, nášlapy)
- odstranění schodů v severním vstupu hřbitova
- vybudování pohodlné přístupové rampy ze severní strany hřbitova (bezbariérový přístup)
- rozšíření severního vstupu o cca 40cm
- obnova zdí kolem severního vstupu
- vybudování zpevněné plochy pod kontejner na hřbitovní odpad
- oprava kanalizačních vpustí v areálu hřbitova
- vybudování GEOPARKU s 10 vzorky
- vybudování naučné botanické stezky - rozmístění popisek u vybraných rostlin
- osazení nových laviček
- umístění nových informačních tabulí
- zabudování dvou stojanů na kola
- osazení chemického WC v severní části areálu
- odstranění plechových dveří a dřevěné branky – nahrazení kovovými brankami
- obnova velkého schodiště
- obnova hlavního schodiště
- obnova střechy kostnice – výměna malé části dřevěného šindele a dvouvrstvý nátěr celé plochy střechy
- obnova fasády kostnice

Popis návrhu:

1 Technické prvky

1.1 Komunikace

Hlavním bodem je rekonstrukce komunikací v celém řešeném areálu. Jedná se o chodníky pro pěší pohyb v areálu hřbitova, zpevněná plocha před hlavním vstupem do kostela, povrch kolem památné hrobky, dále chodník vedoucí od autobusové zastávky ke škole, zpevněné plochy před vstupem do školy, chodníky v severní části areálu a příjezdová cesta k hlavnímu schodišti.

Současné betonové dlaždice, které pokrývají zmíněné povrchy, jsou staré, popraskané, rozvolněné, a tudíž zcela nevyhovující bezpečnostním i estetickým požadavkům.

Pro sjednocení celku bude užito shodného materiálu, a to kamenné mozaiky (50x50mm) a kamenné kostky velké (cca 200x200x100mm), která bude sloužit jako obruba chodníků. Veškeré komunikace musí být v úrovni okolního terénu, aby se usnadnil pohyb osob i péče o přilehlé plochy zeleně.

Nové povrchy je třeba zhotovit včetně nových základových loží ze štěrkopísku (frakce 0-32mm) ve vrstvě 100mm, separační textilie a pískového lože (50-70mm), do něhož budou kamenné kostky položeny.

Příjezdová cesta k hlavnímu schodišti by měla odolávat zatížení do 3,5t, proto je nezbytné provést hlubší základovou vrstvu štěrkopísku (frakce 0-32mm), a to minimálně 200mm. Cesta bude dlážděna pouze kamennou kostkou velkou (cca 200x200x100mm). Šířka cesty je cca 200cm.

Nové chodníky v areálu hřbitova téměř kopírují původní stav, pouze v některých partiích jsou nahrazeny oblázky (kačírky) frakce 32-64mm (viz grafické značení ve studii). Budou zhotoveny z kamenné mozaiky (50x50mm) a rámovány obrubou z kamenné kostky velké (cca 200x200x100mm). Šířka chodníků je odvozena od lokálních možností a činí cca 150cm. V rámci nového zpracování komunikace je nutné opravit kanalizační vpustě a přizpůsobit jejich povrch úrovni okolního dláždění tak, aby nevyčnívaly nad terén. V místě bočního vchodu na kůr je vhodné překonat terénní rozdíl nízkým stupněm o výšce cca 150mm. Jednoduchý vzor dláždění je naznačen v grafických přílohách (viz detaily řešení). Převládá tmavá, vzor je světlý.

Chodník vedoucí od autobusové zastávky ke škole bude v místě stávající betonové dlažby. Jeho šířka se pohybuje okolo 100cm. Materiálové složení odpovídá ostatním povrchům v areálu, to je kamenná mozaika a obruba z kamenné kostky velké. Chodník bude bez vzoru, pouze tmavý.

Zpevněné plochy před vstupem do školy umožňují bezpečný pohyb dětí a jejich drobné hry, dále umístění odpadkového koše, tří

laviček a možnost parkování kočárků. Šířka hlavního přístupového chodníku je cca 250cm, jeho povrch bude ozvláštněn motivem herního prvku - skákacího panáka (viz detail). Barva je převážně tmavá, motiv světlý. Šířka vedlejšího chodníku kolem zdi je cca 100cm, bez vzorů.

Chodníky v severní části areálu jsou dva. Jeden ústí do severního vstupu na hřbitov, druhý vede k chemickému WC. Kombinace materiálů je shodná s chodníky na hřbitově, opakuje se i vzor. Jejich šířka je naznačena v grafických přílohách (ke vstupu cca 150cm s širšími náběhy od silnice, k WC cca 100cm).

Na chodník k severnímu vstupu navazuje zpevněná panelová plocha pro umístění a lepší manipulaci s kontejnerem na hřbitovní odpad.

V severní části řešeného území dojde k rozšíření místní komunikace o cca 100cm na úkor travnaté plochy. Tento prostor bude sloužit k občasnému parkování vozidel (např. v době mší a pobožností)

Nášlapové kameny lze použít v prostoru kolem kostnice, kde není možné vybudovat souvislou komunikaci. Plocha mezi nášlapy bude pokryta separační textilií a pojednána oblázky frakce 32-64mm. Jeden nášlap je vhodné též umístit před rozvodnou skříň elektrického napětí.

Podél velkého schodiště na východní straně bude ponechán volný pás pro vznik tzv. spontánní pěšiny. Tato pěšina vyústí nahoře u zdi hřbitova v rozšířenou plochu se stojanem na kola, odstraněním části zábradlí v horní část dojde k propojení pěšiny a velkého schodiště.

Geopark

V západní části řešeného území vznikne plocha určená k zájmovému vzdělávání obyvatel. V tomto prostoru bude umístěno 10 geologických vzorků s popiskami, informační tabulí, stojanem na kola a lavičkou. Stojany na jednotlivé vzorky budou betonové o rozměrech 500x500x500mm (+800mm v terénu). Prostor doplní trvalky, popínavé rostliny a plochy oblázků (frakce 32-64mm). Chodník mezi vzorky a zpevněná plocha budou pojednány ve stejném duchu jako ostatní pěší komunikace, bez vzorů.

1.1 Mobiliář

V areálu dojde k osazení nového mobiliáře, zvláště laviček, odpadkových košů, stojanů na kola, mobilních nádob na zeleň, informačních tabulí, světel a nových kovových branek. V severní části bude umístěno nové chemické WC.

Lavičky by měly být jednotné, pohodlné, bezpečné a estetické. Žádoucí je opěradlo. Vhodným materiálem je kov a dřevo.

Odpadkové koše jsou rozmístěny v místech se zvýšeným pohybem obyvatel, to je před základní školou, u geoparku a u severního vstupu na hřbitov. Materiálově by měly korespondovat s lavičkami, tzn. dřevo či kov, případně kombinace obou.

Stojany na kola musí pojmut minimálně 2x5 bicyklů. Vyrobeny jsou z lakovaného kovu.

V prostorách hřbitova se nacházejí mobilní nádoby na zeleň, počítá se s jejich zachováním a doplněním o další 2ks. Nové mobilní nádoby mohou odrážet současné trendy a nemusí stylově odpovídat původním kusům. Vhodným materiálem je glazovaná keramika, beton či kov. V nádobách by měly být vysazeny letničky vhodné pro pěstování v nádobách.

Informační tabule by měly korespondovat s ostatním informačním mobiliářem v obci, vhodný materiál je kov a sklo či plast. Rozměry vlastní vývěsné plochy by měly být minimálně 800x1000mm.

Dřevěnou branku od velkých schodů a plechové dveře v severním vstupu nahradí kované branky designově odpovídající stávajícím brankám u hlavního vstupu do kostela. Kov bude mít antikorozi povrch.

WC nalezne své místo na betonové desce, která navazuje na chodníček. Výsadbou vhodné zeleně se eliminují estetické nedostatky plastového objektu.

Popisky rostlin (naučná botanická stezka) by měly být drobné kovové tabulky (150x100mm) s kolíkem pro zapíchnutí do terénu, opatřené českým a latinským názvem rostliny a stručnou charakteristikou druhu za užití značek (viz příklad)

Šalvěj hajní 'Viola Klose'

Salvia nemorosa 'Viola Klose'

40cm, VI-VIII, modrý květ, nejedovatá

Umístění mobiliáře odpovídá vyobrazení v grafických přílohách.

1.1 Popis drobných oprav

Vliv času a povětrnostních podmínek je patrný na místní kostnici, zdi kolem severního vstupu i schodištích v celém areálu.

Kostnice má šindelovou střechu, jejíž některé dílce již neslouží svému účelu. Celkem je nutné opravit cca 5m² šindele (štípaný, modřín s povrchovou úpravou) a provést dvouvrstvý nátěr celé střechy. Venkovní omítky kostnice vyžadují drobné opravy a nový štukový potěr s perlíčkem, která zajistí soudržnost povrchu. Dojde i k novému nátěru vhodnou venkovní fasádní barvou v odstínu odpovídajícím fasádě kostela.

Severní vstup je značně nepohodlný, bude zde vybudován bezbariérový přístup pro hřbitov. Dojde k rozšíření vstupního otvoru o cca 400mm a následnému zahloubení chodníku, tak, aby vznikla pohodlná přístupová rampa od místní silnice až ke zdi kostela (viz řez terénem A-A'). Ubourané zdivo bude nutné začistit a omítnout sanační omítkou, poté opatřit vhodným nátěrem (viz. Kostnice).

Velké schodiště (východní strana areálu) má rozpadlé bočnice. Ty byly v minulosti obloženy kamennými deskami. Desky je třeba odstranit a provést opravu bočnic, to je jádra i omítky (sanační). Jednotlivé stupně jsou v některých místech narušené a vyžadují drobnou opravu (3-5ks).

Hlavní schodiště ke kostelu je dlážděno nevyhovujícími betonovými dlaždicemi. Ty je třeba odstranit a nahradit novým dlážděním odpovídajícím všem novým povrchům v areálu. Použit bude stejný materiál, to je kamenná mozaika (50x50mm) a kamenná kostka velká (cca200x200x100mm), která poslouží jako obruba.

2 Technologie výsadby rostlin

Pozemek bude před výsadbou odplevelen totálním herbicidem Kaput. Dojde k terénním úpravám v severní části areálu. Stromy a keře s nízkou sadovnickou hodnotou budou odstraněny. Jedná se o lípu v JV části, 4ks bříz a veškeré jehličnaté a listnaté keře v JV části (odstranění zajistí obec před započítáním vlastní revitalizace). Lípy a javor při velkém schodišti zůstanou zachovány, dojde k razantnímu ořezu větví ve výšce cca 300cm a následnému zapěstování sekundární koruny. Dále dojde k odfrézování 5ks pařezů v exponovaných místech.

Plochy pro výsadbu rostlin budou obdělány rotávátorem, rytím a hrabáním. Na trvalkové záhony se rozvrství substrát z ornice, kompostu, písku a hnojiva na 6 měsíců v poměru 3:1:1:0,05. dojde k natažení mulčovací textilie a jejímu přichycení drátěnými sponkami. Následná výsadba trvalek a keřů proběhne s 50% výměnou původní půdy. Plochy záhonů pokryjí oblázky frakce 32-64mm v tloušťce 50-100mm.

Nové stromy s balem budou sázeny do jam o objemu 0,125-0,4m³ s 50% výměnou půdy a doplněním výše zmíněným substrátem. Kolem stromů bude ovinut jutový pás v jedné vrstvě. U stromů vznikne opěrný systém ze 3ks kůlů, 3ks příčníků a úvazku. Prostor pod stromy vyplní mulčovací kůra v kruhu o průměru 1m a tloušťce 10-15cm.

Svahy v okolí hřbitova pokryjí půdopokryvné rostliny ve směsi (viz grafická příloha osazovací plán). Rostliny budou vysazeny do předem připravených záhonů bez použití textilie a mulče. Mezi nízkými dřevinami porostou malé skupiny vyšších keřů.

V prostoru pod stromy najdou své místo vysoké kapradiny (*Osmunda regalis*) a cibuloviny (*Narcissus*).

V blízkosti zdí budou vysazeny popínavé rostliny.

Plochy, jejichž povrch zůstane po stavebních pracích holý, pokryje parkový trávník z výsevu.

Rostliny je nutné hned po výsadbě zalít dostatečným množstvím vody a následně zavlažovat v obdobích delšího přísušku (to je cca 14-20dní bez deště v letním období).

Po třech až pěti letech by zeleň měla plnit svou funkci, v této době je nutné ji pravidelně udržovat v bezplevelném stavu, provádět výchovný řez a případně zavlažovat.

SEZNAM ROSTLINNÉHO MATERIÁLU:

STROMY LISTNATÉ

Acer platanoides 'Crimson King' vk, ok 12-14cm dbal
Prunus padus 150-200cm, kont
Amelanchier grandiflorus vk, ok 10-12cm prost nebo dbal
Tilia cordata 'Greenspire' vk, ok 12-14cm dbal

KEŘE LISTNATÉ

Cornus alba 'Aurea' 30-40cm, kont
Cornus alba 'Kesselringii' 30-40cm, kont
Coryllus maxima 'Purpurea' 100-150cm, kont
Cotoneaster horizontalis 'Robustus' 30-40cm, kont
Cotoneaster radicans 'Eichholz' 30-40cm, kont
Euonymus fortunei 'Emerald'n gold' 15-20cm, kont
Forsythia x intermedia 'Spectabilis' 30-40cm, kont
Hydrangea arborescens 'Anabelle' 30-40cm, kont
Philadelphus virginalis 30-40cm, kont
Salix integra 'Pendula' 30-40cm, kont
Spiraea japonica 'Goldflame' 30-40cm, kont
Spiraea nipponica 30-40cm, kont
Stephanandra incisa 30-40cm, kont
Viburnum opulus 30-40cm, kont

POPÍNAVÉ ROSTLINY

Hedera helix 20-30, kont

Hydrangea petiolaris 30-40cm, kont

KEŘE JEHLIČNATÉ

Juniperus conferta 'Schlager' 30-40cm, kont

Juniperus media 'Old Gold' 60-80cm, kont nebo dbal

Picea abies 'Formánek' vk 60cm, 40-50cm, bal

Taxus baccata 'Kordes' 100-125cm, PS, dbal

Juniperus horizontalis cv. 30-40cm, kont

OVOCNÉ KEŘE

Amelanchier alnifolia 40-60, kont

TRVALKY, TRAVINY, KAPRADINY, CIBULOVINY

Trvalky:

Aster dumosus 'Mittelmeer'

Bergenia x hybrida cv.

Epimedium youngianum 'Niveum'

Geranium x cantabrigiense 'Cambridge'

Geranium macrorrhizum 'Spessart'

Hemerocalis x hybrida cv.

Heuchera brizoides cv.

Hosta cv.

Iris sibirica 'Ego'

Lamium galeobdolon

Lupinus x hybridus cv.
Nepeta fassenii 'Six Hills Giants'
Salvia nemorosa 'Viola Klosse'
Waldsteinia ternata
Vinca minor cv.

Traviny:
Miscanthus sinensis 'Graziella'

Kapradiny:
Osmunda regalis
Matteucia struthiopteris

Cibuloviny:
Narcissus sp.